

SZENTENDRE VÁROS ÖNKORMÁNYZAT
GAZDASÁGI PROGRAMJA
2025-2029

TARTALOMJEGYZÉK

Vezetői összefoglaló	3. oldal
Bevezetés	5. oldal
Rövid helyzetértékelés	6. oldal
Köszolgáltatási rendszer	7. oldal
Költségvetési, adó- és pénzügyi politika	9. oldal
Vagyongazdálkodás	12. oldal
Területhasználat, infrastruktúra, a város növekedése, építési szabályzata	14. oldal
Beruházások, fejlesztések a 2025-2029-es időszakban	17. oldal
Zöld és kék infrastruktúra fejlesztése	19. oldal
Okos, digitális város	21. oldal
Kultúrájával együtt gazdagodó város	24. oldal
Részvételiség, hálózatos önkormányzat, új vállalkozói kapcsolatok	27. oldal

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

A vezetői összefoglaló az elkövetkező időszak legfontosabb feladatait ismerteti a program fejezeteinek megfelelő struktúrában.

Közzolgáltatási rendszer

A városvezetés célja az önkormányzati közfeladatok, közzolgáltatások hatékony, eredményes, magas színvonalú ellátása. Elsősorban: az utak, járdák állapotának javítása, a közlekedési problémák megoldásának elősegítése, a közvilágítás korszerűsítése és bővítése, valamint az intézményhálózat minőségének megőrzése.

Költségvetési, adó- és pénzügyi politika

A város költségvetési politikája a biztonságos működés fenntartására irányul.

Kiemelt célunk a pénzügyi stabilitás megőrzése, a település működtetési színvonalának emelése, és a fejlesztési célok pénzügyi alapjainak biztosítása.

Az adópolitikánk legfőbb feladata az előírt adók és díjak beszedése, valamint a hátralékok minél nagyobb arányú behajtása. Fontos teendő az adatbejelentések teljes körű és valós adattartalmának ellenőrzése, és a 2024 novemberében módosított adórendelet évenkénti felülvizsgálata.

A pénzügyi politikánkat a saját bevételek növelése, külső források bevonása, valamint a fenntartható, átlátható takarékos gazdálkodás jellemzi. Az állami költségvetésből származó források növekedésével nem számolunk.

Vagyongazdálkodás

A város vagyongazdálkodásának fő feladatai az önkormányzati feladatellátást szolgáló vagyonelemek állapotának javítása, a kritikus vagyonelemek esetében a veszélyhelyzet elhárítása, a belvárosi vagyontárgyak hasznosítása és az értékesítésre szánt önkormányzati ingatlanok előkészítése.

A város ingatlanállományának gazdaságos hasznosítása érdekében szükség van a hasznosítatlan épületek sorsának újragondolására és a már megkezdett, proaktív ingatlangazdálkodási szemlélet továbbvitelére, szem előtt tartva azt a célkitűzést, hogy működési céllal nem értékesítünk vagyontárgyat, az ingatlaneladásból származó bevételt pedig beruházásra, fejlesztésre költjük.

Területhasználat, infrastruktúra, a város növekedése, építési szabályzata

A közeljövőben előttünk álló legnagyobb feladat az új településtervezés megalkotása széleskörű lakossági részvétellel, amely lendületet adhat az egyes potenciális fejlesztési területek hasznosításának. Ezen belül kiemelt figyelmet kívánunk fordítani egyrészt a gazdaságfejlesztésre, az iparterületek fejlesztésére – amelynek érdekében Technológiai Park létrehozását kezdeményezzük –, másrészt a közlekedésfejlesztési igények tervben való tükröztetésére.

Beruházások, fejlesztések a 2025-2029-es időszakban

Az élhetőbb városi lakókörnyezet kialakítása érdekében a lehetséges állami támogatások és pályázati erőforrások bevonásán túl, az önkormányzat megnövelt önerő biztosításával, fokozott ütemben szándékozik folytatni a közterületi infrastruktúra-fejlesztéseket ebben a ciklusban.

A városrészi kisberuházások folytatása mellett hangsúlyt kívánunk helyezni a különböző városrészi alközpontokat összekötő gyűjtőúthálózat menti fejlesztésekre is. Ilyenek például a Szentlászlói és Sztaravodai utakat összekötő Fürj utca, vagy a Sztaravodai és Egres utakat összekötő út, járda, csapadékvíz-elvezetés és közvilágítás kiépítése.

A közterületek, közutak rendbetételének, a játszóterek fejlesztésének folytatásán túl kiemelten kezelünk pár olyan ikonikus közterületi fejlesztést, amelyek új közösségi terek kialakításával még inkább élhetővé és szerethetővé teszik városunkat. Ilyenek például az élő Duna-parti kapcsolat

megteremtése a mobilgát menti rézsű lépcsős kialakításával, továbbá közösségi tér, park és rendezvényter kialakítása a Lázár cár téri parkoló funkcióváltásával, vagy a Bükkös-parti piactér bővítése.

Nem várhat tovább városunk közvilágításának rendbetétele sem: az elavult fényforrásokat korszerű, LED-es technológiára cseréljük. A közvilágítás fejlesztésével az üzemeltetési és energiadíj jelentős megtakarítása, valamint a közlekedés- és közbiztonság javítása mellett fontos célunk a történelmi belváros egyedi megvilágítási igényeinek kielégítése.

A fejlesztések előkészítése során tovább kívánjuk erősíteni az előző ciklusban bevezetett közösségi bevonást, amelynek során továbbra is számítunk a városlakók együttműködő részvételére.

Zöld és kék infrastruktúra

Ezen a területen legfontosabb feladatunk Szentendre zöldfelületi rendszertervének, valamint az ehhez kapcsolódó koncepciók, a városi zöldvagyton kataszter elkészítése a lakosok, helyi civil szervezetek bevonásával.

A településrendezési szabályozással összhangban döntéseinkben minden esetben érvényre kell juttatnunk a zöld infrastruktúrális szempontokat.

Kiemelt feladatnak tekintjük a Duna és a patakok mentén a vízvisszatartási lehetőségek feltérképezését, kutatását, megvalósítását és a villámárvizek okozta károk megelőzésére integrált városfejlesztési megoldások (esőkertek, esővízkezelő terek, szikkasztók, időszakos víztározók) alkalmazását.

Elengedhetetlen a gazdasági szereplők, helyi cégek, kisvállalkozások bevonása az együttműködésbe.

Okos, digitális város

Az elkövetkező ciklus feladata a smart technológia minél teljesebb körű bevonása a város életének különböző területein (orvosi diagnosztika, parkolással kapcsolatos digitalizáció, digitális ügyintézés, MI használata, közvilágítás, okos energiamonitöring rendszer).

Fontos feladatunk megújítani a digitális jelenlétet a turizmusban (okos pad, kiépített hotspot, szelfipont, QR kódok újra kihelyezése) és a kétszeresen díjazott Szentendre App továbbfejlesztése.

Kultúrájával együtt gazdagodó város

Városunk kulturális identitás elemei nélkül nincs értelmezhető Szentendre brand. Szentendre továbbra is egy fogalom, amivel mi itt élők közvetlen, személyes viszonyban vagyunk.

A Szentendre brand, az a *vonzerő*, amit újra és újra revitalizálni kell. Nem elég karbantartani, hanem élettel, attrakciókkal kell megtölteni, mozgásban kell tartani: első helyen a város, az itt élők érdekében, de az idelátogató, itt pénzüket költő vendégekért is.

Szentendre az a márkanév, ami nemcsak turisztikai jelentőséggel bír, hanem üzleti, befektetési döntéseket is befolyásol.

Nemzetközi jogyakorlatok igazolják, hogy a kultúra köré épített „infrastruktúra”, a városi ökoszisztéma fajsúlyos részeként több körben megtérül. Ezért is fogjuk erősíteni az együttműködést városunk kulturális intézményei, kulturális szereplői, alkotó közösségei, helyben élő nemzetiségeink és nem utolsósorban a gazdag kulturális kínálatból profitáló közép- és kisvállalkozások, a vendéglátók, szállásadók, kiskereskedők között.

Részvételiség, hálózatos önkormányzat, új vállalkozói kapcsolatok

A gazdasági szereplők bevonása a helyi fejlesztésekbe, térségi ökoszisztéma létrehozása az elkövetkező időszak feladata.

Az együttműködés során az önkormányzat a résztvevő gazdasági szereplőkkel közösen határozza meg a működés irányát és tartalmát. Az egyes szereplők minden esetben eldönthetik, hogy mely projektben és milyen módon (önkéntességgel, alapanyaggal, anyagi támogatással stb.) vesznek részt. A működési modell megváltoztatja azt a nézetet, amelyben a helyi szereplők minden megoldást a várostól várnak, és az alulról jövő kezdeményezéseket szervezi közös projektekké.

Bevezető

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. § – az önkormányzatok gazdasági programjával kapcsolatban a következőket írja elő:

- (1) A képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős.*
- (2) A gazdasági program, fejlesztési terv a képviselő-testület megbízatásának időtartamára vagy azt meghaladó időszakra szól.*
- (3) A gazdasági program, fejlesztési terv helyi szinten meghatározza mindazokat a célkitűzéseket és feladatokat, amelyek a helyi önkormányzat költségvetési lehetőségeivel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti és gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével a helyi önkormányzat által nyújtandó feladatok biztosítását, színvonalának javítását szolgálják.*
- (4) A gazdasági program, fejlesztési terv – a megyei területfejlesztési elképzelésekkel összhangban – tartalmazza, különösen: az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó fejlesztési elképzeléseket.*
- (5) A gazdasági programot, fejlesztési tervet a képviselő-testület az alakuló ülését követő hat hónapon belül fogadja el. Ha a meglévő gazdasági program, fejlesztési terv az előző ciklusidőn túlnyúló, úgy azt az újonnan megválasztott képviselő-testület az alakuló ülését követő hat hónapon belül köteles felülvizsgálni, és legalább a ciklusidő végéig kiegészíteni vagy módosítani.*

Fontos megjegyezni, hogy a jogszabály, ami a gazdasági programot előírja, más önkormányzati finanszírozási környezetre készült. Az önkormányzatok gazdasági és szabályozási szabadsága lényegesen és számszerűsíthetően csökkent az elmúlt időszakban.

Míg a kormány az elmúlt években gyakorlatilag egyetlen fontos ígérését sem teljesítette – 11-es út felújítása, HÉV rekonstrukció, elkerülő út megépítése Budakalász felé, turistaház rekonstrukció, mentőállomás felújítása, a Skanzen bővítése miatti forgalom növekedés hatására a Sztaravodai út felújítása, vagy alternatív közlekedési lehetőség kiépítése stb. –, mindeközben pénzügyileg súlyos megszorításokat vezetett be. Elsősorban az önkormányzatok fejlesztésre felhasználható, saját bevételeit csapolta meg, a településüzemeltetés normatíváit épphogy inflációval emelte, a pályázati lehetőségeket lényegesen csökkentette.

A pénzügyi megszorítások ellenére is **megteremtettük a város biztonságos működtetését, és számos** kisebb-nagyobb **beruházást valósítottunk** meg az itt élők életminőségének javítására.

- Megállítottuk a város lakosságának robbanásszerű növekedését. Célunk az volt és maradt is, hogy fenntartható várospolitikát valósuljon meg, mert ez szolgálja a szentendreiek, a jelen és jövő itt élő generációinak érdekeit.
- Gondos gazdaként az adók fegyelmezett beszédésével jelentősen növeltük saját bevételeinket, és további belső pénzügyi erőforrások feltárására készülünk.
- A megteremtett bevételből évről évre többet költöttünk a városüzemeltetési feladatokra, és ezt folytatjuk a jövőben is.
- Elindítottuk és ebben az öt évben is folytatjuk, bővítjük a közösséget bevonó fejlesztéseket (Városrészi Költségvetés, Ifjúsági Részvételi Költségvetés, 1+1 fejlesztési program) és élünk a közösségi tervezés eszközével (Sztaravoda park, Spar, 11-es közút fejlesztése).
- Részt vettünk és ezt tervezzük a jövőben is az egyre csekélyebb számú pályázati lehetőségeken, és az elnyert pénzekből fejlesztéseket valósítottunk meg az itt élők számára.
- Kialakítottuk és folytatni kívánjuk az aktív vagyongazdálkodás rendszerét, amelynek segítségével bevételt generáltunk és fejlesztéseket valósítottunk meg.

- Újra gondoltuk a szociális ellátások rendszerét, és bevezettük az Időskorúak Támogatását.
- Elmozdultunk a város teherbírását meghaladó tömegturizmustól, átalakítottuk, városbaráttá tettük a kulturális kínálatot, fenntartottuk és bővítettük a közösségi rendezvényeket.
- Anyagilag elismertük munkavállalóinkat, így biztosítva a munkaerő megtartását a városi közfeladatok ellátásában.
- Együttműködést és anyagi támogatást adtunk a városban élő nemzetiségeknek az önkormányzatukon keresztül, és lehetőségeink szerint ezt a jövőben is folytatni kívánunk.
- Elkészítettük azokat a dokumentumokat, amelyek elengedhetetlenek a város szakszerű, jó működtetéséhez (Klímastratégia, Vagyongazdálkodási Konceptió, Turisztikai Konceptió, Sportkonceptió, Egészségterv, Brand Stratégia).
- Létrehoztuk és folyamatosan fejlesztjük a Szentendre Mobilapplikációt, új interaktív kommunikációs csatornát nyitva meg ezzel a lakosság számára.

A Gazdasági Program részletesen mutatja be azokat az elért eredményeket, új irányokat, feladatokat, terveket, amelyek az elkövetkező öt évben meghatározzák az önkormányzat tevékenységét.

Rövid helyzetértékelés

Szentendre több, mint 28.000 fős város a fővárostól északra, a Duna jobb partján. Az immár második ciklusban többséget adó városvezetés irányításával fejlődő kisváros maradt, ahol szívesen élnek és ahova örömmel látogatnak az emberek.

Szentendre **agglomerációs településként** küzd az összes problémával, ami a Budapest közeli településeket jellemzi, ugyanakkor (a) **kedvező természeti és épített adottságai** miatt mégis szívesen élnek itt a lakók.

A város állandó **népessége** az elmúlt évtizedek során folyamatosan növekedett. Míg 2015-ben 27.063 fő volt, addig 2023-ban már 28.705 fő. Ez a növekedés – a városvezetés szándékának megfelelően – 2024-ben megállt (28.620 fő).

Az állandó népességen belül a 0-14 évesek aránya csökkenő tendenciát mutat (2015-ben 17,7%, 2023-ban 15,8%), míg a 65 éven feletti népesség aránya nőtt (2015-ben 16,6%, 2023-ban 19,7%). A korfa a népesség **öregedését** mutatja. A 40 évesnél idősebb népesség körében többségben vannak a nők, az arányuk az idősebb korcsoportokban egyre nagyobb.

Nőtt a magas presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya (2015: 38,2 %, 2023: 48,3 %) és az egy lakosra jutó SZJA adóalapot képező belföldi jövedelem is (2015: 1.344.234,8 Ft, 2022: 3.030.141,-Ft), vagyis elmondható, hogy a szentendrei lakosok jellemzően **jó jövedelmi és vagyoni helyzettel** rendelkeznek. (Forrás: *nyilvantarto.hu adatai és TeIR.*)

Szentendrén **nagyszámú kisebbség** él, ami kulturális, vallási, nemzetiségi sokszínűséget eredményez.

A város **intézményi ellátottsága** jó, nemcsak városi, hanem térségi és megyei feladatokat is ellátó kiterjedt intézményrendszerrel rendelkezik.

Szentendrén a **gazdasági aktivitás** jónak mondható, ugyanakkor a vállalkozások döntő többsége egyéni, illetve mikrovállalkozás, alacsony a középvállalatok száma.

A városban alacsony a **munkanélküliségi** ráta. A nyilvántartott álláskeresők száma folyamatosan csökkent az elmúlt évtizedben, amelyet csak a COVID időszak tört meg. 2015-ben 406 fő, 2023-ban 232 fő nyilvántartott álláskereső volt a városban.

Közzolgáltatási rendszer

A **bölcsődei ellátás** terén a Szentendre Város Önkormányzat által fenntartott Püspökmajor Lakótelepi Bölcsőde 160 gyermek ellátását biztosítja, 6 gondozási egységben. Egységenként két csoportszobában, hozzátartozó fürdőszobával, gyermeköltözővel, babakocsitárolóval várják a gyermekeket. Minden gondozási egység saját udvarrészsel, részben fedett terasszal rendelkezik. Egy csoportban 12-14 gyermek nevelését-gondozását végzik. Az engedélyezett dolgozói létszámkeret 35 fő. Folyamatosan fejlesztjük a bölcsőde környezetét, a csoportszobákat. Az elmúlt években megújult az összes vizesblokk és elindult a klimatizálás. Az önkormányzati fenntartású intézményen túl egyházi és több magánbölcsőde is van a városban, ami segít abban, hogy megfelelő kapacitás álljon rendelkezésre a kisgyermeknevelés területén.

Szentendre városában a köznevelési feladatellátást az önkormányzati fenntartású **Szentendre Városi Óvodák** 8 telephelyén végzik. Az engedélyezett dolgozói létszámkeret 131 fő. A következő időszak legfontosabb kihívása a szakképzett óvodapedagógusok létszámának növelése. Az önkormányzati fenntartású intézményen túl egyházi és magánóvodák is vannak a városban. Szentendrán az óvodai férőhelyek száma 1.370 fő. A hátrányos helyzetű gyermekek aránya 0,8 %.

A bölcsődéhez hasonlóan az elsődleges fejlesztési irány a légkondicionáló berendezések felszerelése, és lehetőség szerint új udvari játszóeszközök telepítése.

A város **általános- és középiskola** kínálata is sokszínű. A családok állami, egyházi és civil működtetésű intézmények közül választhatnak, így összesen 26 intézményben tanulhatnak a szentendrei gyermekek. Az általános iskolai tanulók létszáma 2023-ban 2.734 fő volt, ebből a más településről bejárók száma 591 fő, ami mutatja Szentendre térségi vezető szerepét és az oktatási intézmények kiemelkedő színvonalát is.

Bár az iskolák nem önkormányzati fenntartásban vannak, a város szorosan együttműködik velük. Ennek talán egyik legjobb példája, hogy a gyermekek úszásoktatását – megannyi közös programon túl – támogatja a V8 Uszoda és Szabadidőközpont.

Az Önkormányzat fenntartásában lévő Gondozási Központ Szentendre integrált intézményeként egészségügyi és nagyrészt **szociális alapellátási** feladatokat lát el több telephellyel. Szociális ellátás keretében házi segítségnyújtást, idősek és a demens betegek nappali ellátásaként Idősek Klubja, szociális étkeztetést, hajléktalan ellátás szolgáltatást nyújt az intézmény.

A város szociális rendelete, a támogatásokhoz való hozzáférés és azok mértéke egyedülálló az országban. Továbbra is arra törekszünk, hogy a rászoruló embertársainkon minél szélesebb körben segítsünk.

A **víz- és szennyvíz** ellátási rendszer üzemeltetésében, fejlesztésében az Önkormányzat szerepe korlátozott, hiszen az állami tulajdonú Duna Menti Regionális Vízmű Zrt. (DMRV) látja el a feladatot. Szentendre vízellátását 25%-ban a Szentendre Északi vízbázis és a Pap-szigeti vízbázis, 75%-ban a Tahi vízbázis elégíti ki. Közütemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya 97,3 %, ami a 2013-as 90,3 %-hoz képest javulás.

A közcsatornahálózatba bekapcsolt lakások aránya 83,5 %, ami szintén javuló tendenciát mutat, hiszen 2013-ban ez az arány még 76 % volt. Bár a város szennyvízcsatornáinak hossza az utóbbi években öröndetesen nőtt, még mindig sok helyen hiányzik a hálózat. A szennyvizek jelentős hányada a szikkasztókon keresztül, ásott kutakba vagy patakokba eresztve, esetleg a kertbe kilocsolva végső soron a Dunába kerül. Sürgető állami feladat annak megakadályozása, hogy tisztítatlan szennyvíz kerüljön a Dunába, ezért, ha az ígért állami szennyvízcsatorna fejlesztés elindul, akkor a szükséges önkormányzati feladatokat késlekedés nélkül elvégezzük.

A város csapadékvíz elvezetését szolgáló zárt, gravitációs csatornarendszer, valamint a nyílt árkos vízvezetők az önkormányzat kezelésében vannak. Az árvizek ellen kiépült az árvízvédelmi gátrendszer, és ma már ilyen vonatkozásban a folyó közvetlen veszélyt nem jelent a városra nézve.

A település **energiaellátására** a vezetékes energiahordozók közül a villamosenergia és a földgáz, illetve a távhő áll rendelkezésre. A lakásállomány közel 100 %-a rendelkezik villamosenergia ellátással. A kiépített kiefeszültségű hálózat hossza is meghaladja a 227 km-t. A belterületi utak menti telkek villamosenergia ellátási lehetősége majdnem teljes körű.

A vezetékes gázellátás kiépítettségét jelzi, hogy a lakosság 71,9 %-a háztartási gázfogyasztó.

A távhő ellátás a Püspökmajori lakótelep ellátására épült ki, és a szentendrei lakások 12,3 %-a ellátott ilyen módon. A földgáztüzelésű kazánházból induló hőtávvezeték segítségével biztosítjuk a lakótelepi épületek hőellátását.

Bár már elkezdődött, de még az elkövetkező évek feladata lesz az energiakitettség megszüntetése és energetikai fejlesztések megvalósítása a városi tulajdonú cégeknél és az intézményeknél.

A város nyilvántartott **útjainak** hossza 262 km. Ezek kevesebb mint 40 %-a kiépített, és ez az arány több mint egy évtizede stagnál. A kerékpárutak hossza jelenleg 9,1 km, ami a 2011-es 5,8 km-hez képest jelentős növekedés. A legjelentősebb forgalmat lebonyolító utak állami fenntartásúak, hosszuk Szentendrén 12,5 km. Várható, hogy nem lesz gyorsan bővülő, Szentendrére dedikált fejlesztési forrás, így saját erőből, kis lépésekkel kell a fejlesztéseket folytatnunk. A parkok fejlesztésére, a járdák kiépítésére, az utak javítására önkormányzati program indul, és a lehetőségek szerint az öt éves ciklus minden évében egyre nagyobb összeget fordít a város ezekre a feladatokra. Az állami utak üzemeltetési színvonalának emelése érdekében (kátyúzás, útburkolati jelek festése, takarítás, forgalmi dugók elhárítása stb.) fokozzuk az együttműködést a közútkezelővel.

Szentendre város **közbiztonsági helyzete** kifejezetten jónak mondható, hiszen az 1.000 lakosra jutó bűncselekmények aránya a 2012-es 48,6 darabról 2022-re 12,7 darabra csökkent. A bűnüldözés, bűnmegelőzés alapvetően a rendőrség, így az állam feladata, azonban létszámihiányukból adódóan a Szentendrei Rendészeti Igazgatóság is kénytelen ilyen tevékenységet ellátni. A következő időszakban a közterület-felügyelet átalakul, „területi rendészek” fognak szolgálatot teljesíteni a városrészekben.

Szentendre város területén kb. 4.000 darab lámpatest biztosítja a **közvilágítást**. A közvilágítás fejlesztése, modernizálása a lámpatestek energiatakarékos LED izzókra történő cseréje, valamint a közvilágítási hálózat bővítése sürgető. Az erre vonatkozó tervezés már elindult, a kivitelezés is megvalósítható ebben a ciklusban, amitől kb. 50 %-os energiamegtakarítás várható.

Természetesen az Önkormányzat nem pusztá szemlélője és elszenvetője a feladatoknak. Mára ugyanis világszerte felértékelődött az intézményfenntartói szerepe. Ennek módja nem csak a külső vállalkozások támogatásában, hanem az önálló vállalkozási tevékenységben valósul meg, amelynek fő célja és meghatározó szempontja a **közfeladatok, közszolgáltatások hatékony, eredményes, magas színvonalon való ellátása**. Szentendrén például önkormányzat 100 %-os tulajdonában lévő **Városi Szolgáltató Nonprofit Zrt. végzi a közszolgáltatási feladatokat**. A cég a város mindennapi életének meghatározó szereplője. A VSZ Nzrt. biztosítja a szükséges szolgáltatásokat, üzemelteti a távhőszolgáltatást, a hulladékkezelést, a közétkeztetést. Tevékenységének szerves része a városfejlesztés, a városkép megújítása, a városgondozás és a belvárosi rehabilitáció koordinálása. A következő időszakban törvényi kötelezéssel elkerül tőle a hulladékgazdálkodás. A maradó tevékenységeihez szükséges műszaki fejlesztéseket szeretnénk megvalósítani.

Költségvetési, adó- és pénzügyi politika

A város **költségvetési politikája** már az elmúlt időszakban is leginkább a biztonságos működés fenntartására irányult.

Kiemelt célunk a pénzügyi **stabilitás fenntartása, a település működtetési színvonalának emelése, és a fejlesztési céljaink pénzügyi alapjainak biztosítása**. A városvezetés elkötelezett az átlátható, racionális gazdálkodás gyakorlata mellett, kényszerűen alkalmazkodva a mindenkori gazdasági helyzethez.

Költségvetési politikánk legfőbb irányelvei

- az önkormányzat működőképességének fenntartása,
- bérfejlesztés a minőségi, megfelelő képzettségű és gyakorlattal rendelkező munkaerő biztosítása érdekében,
- az önkormányzati bevételek növelése,
- a kintlévőségek, hátralékok behajtása,
- a kötelező feladatokra épített, reális, átgondolt kötelezettségvállalás,
- a városüzemeltetési feladatokra fordított források növelése, az elvégzett munka minőségének javítása,
- külső források bevonása,
- a szociális juttatások emelése,
- cégjeink és intézményeink működésének folyamatos figyelemmel kísérése,
- az önkormányzatok által felhasználható központosított előirányzatok folyamatos figyelése, igénybevétele,
- a korábbi években elnyert pályázati pénzből megvalósuló beruházások, felújítások befejezése,
- új, sajátérés beruházások, fejlesztések és a közösséget bevonó fejlesztések (városrészi költségvetés, 1+1 programok) továbbvitele,
- a működés során az előző ciklus ideje alatt megalkotott koncepciók (Turisztikai koncepció, Vagyongazdálkodási koncepció, Sportkoncepció, Egészségterv) megvalósítása.

A kötelező feladatellátás csökkenő állami támogatása magával vonta az önkormányzat által hozzáadott támogatás növekedését. Az elmúlt évek trendje és az jelenlegi gazdasági helyzet alapján az elvonások növekedését, a gazdálkodási szabadság csökkenését prognosztizáljuk, ehhez igazítjuk cselekvési és forrásteremtési terveinket

Ez a helyzet a költségvetés **folyamatos felülvizsgálatát** és nagymértékű rugalmasságot kíván, hogy az év közben képesek legyünk a pénzügyi egyensúly megőrzésére.

Szentendre Város Önkormányzata a nehézségek ellenére is – **gondos gazda módjára** – fegyelmezett, felelős helyi költségvetési politikát folytat, aminek köszönhetően gazdálkodásunk, **pénzügyi helyzetünk stabilnak** mondható.

Az **új gazdálkodási szemléletnek** köszönhetően megerősítettük az adófizetés fegyelmet. Az adóhátralékok szisztematikus behajtásának eredményeként plusz forráshoz jutott Szentendre, így nem kellett igénybe venni a rendelkezésére fenntartott folyószámlahitelből, a szabad pénzeszközök rövidtávú lekötésével pedig több tízmillió forintnyi kamatbevételhez jutott a város. Ennek a gazdálkodásnak az eredményeként év közbeni kisebb fejlesztéseket tudtunk megvalósítani intézményeinkben, illetve az aktív vagyongazdálkodás szellemében elég forrás jutott a kínálkozó lehetőségek kiaknázására.

Minőségi munkát nem lehet elvárni minőségi munkatársak nélkül. Ezért a városvezetés kiemelt feladatának tartja a **dolgozók anyagi elismerését**, és szükség esetén lakhatásának biztosítását. A közcélből bérbeadott lakások száma nőtt az elmúlt időszakban. A munkaerő megtartása céljából ezt az eszközt a továbbiakban is alkalmazni fogjuk.

Az költségvetés számadatai között találhatóak kisebb, de a városvezetésnek fontos kiadások. A városban kevésbé jó anyagi körülmények között élő embertársaink, mindenekelőtt a nyugdíjasok, helyzetének menedzselése érdekében a **szociális terület** előirányzatait rendszeresen emelni fogjuk, jogosultsági paramétereit korrigáljuk.

A helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény felhatalmazta az önkormányzatokat a helyi adóztatási jog gyakorlására. A helyi adórendeletek megalkotása során meg kellett határozniuk a bevezetendő adónemeket, az adómértékeket, valamint ki kellett jelölniük az adómentességet élvezők körét.

A helyi adókból származó bevételek teljes egészében az azt megállapító önkormányzat saját bevételeinek számítanak, azt elvonni tőle nem lehet, ezért rendkívül fontos az önkormányzati autonómia és a gazdasági önállóság szempontjából.

Az önkormányzatoknak a jelen gazdasági helyzetben feladataik ellátásához egyre növekvő helyi adó bevételre van szükségük. A maximálisan kivethető adómértékek folyamatos emelésével a kormányzat is erre ösztökéli a településeket.

Szentendre Város Önkormányzata az elmúlt években az **adóhátralékok beszedésére**, új adózók felderítésére, az adót elkerülőket felkutatására fektette a hangsúlyt. Az ellenőrzési gyakorlatot a továbbiakban is folytatjuk.

2024-ben – 14 év után – elkezdődött az adómértékek felülvizsgálata, és az építményadóban négyzetméter alapú progresszív jellegű adózást vezettünk be, a vállalkozások tekintetében pedig sávós adózást.

Az adórendszer egyszerűsödött, hiszen a magánszemélyek kommunális adóját kiveztettük, ugyanakkor a telekadóban az adóalanyok és az adótárgyak köre bővült. A korábbi renDELETEH képest további mentességek, kedvezmények is bekerültek az új renDELETEBÉ.

Szentendre város illetékességi területén jelenleg az alábbi adónemek vannak érvényben:

- telekadó,
- építményadó,
- idegenforgalmi adó,
- iparűzési adó,
- talajterhelési díj,
- késedelmi pótlék, valamint
- bírság.

A jövőben elengedhetetlenül fontos feladat lesz, a renDELETE **évenkénti felülvizsgálata** és – ha szükséges – korrekciója.

A finanszírozásban való állami részvétel további, folyamatos csökkenése esetén a díjak, hozzájárulások szolid emelése a ciklusban elkerülhetetlen lesz, de az aktív korosztály jövedelmi helyzetének jelentős javulása erre lehetőséget is ad.

Az adóbevételek jelentős része az építményadóból, valamint a vállalkozások által megfizetett iparűzési adóból származik. Szentendrére a sok kis- és középvállalkozás jellemzi, nagyadózóból kevés van. A közeljövő egyik fontos feladata a **vállalkozások városba vonzása**, hogy az adóbevételek a megnövekedett igények szerint alakuljanak.

Továbbra is minden eszközt és lehetőséget fel kell tárni és használni ahhoz, hogy a város saját bevételeinek jelentős részét képező helyi adókra vonatkozó bevallások, **adatbejelentések teljes körűek és valós adattartalmúak** legyenek, az előírt adókat és díjakat minden érintett befizesse, valamint a **hátralékokat** minél nagyobb arányban **be tudjuk hajtani**. Az önkormányzatot illető adóbevételek hatékony beszedése az Adóiroda munkatársainak feladata, ezért a korábban a képviselő-testület által elfogadott **érdekeltségi rendszert** fenntartjuk.

A város **penzügyi politikáját** a mindenkori költségvetési rendelet mutatja. A törvényi kötelezettségeknek megfelelően összeállított költségvetés bevételi oldalának összetétele az állami működési források, adóbevételek, egyéb saját bevételek, fejlesztési célú állami támogatások és az ingatlanértékesítések.

Amint azt korábban már többször megfogalmaztuk, a kötelező feladatellátás meghatározó hányadát az önkormányzat a saját bevételeiből finanszírozza. Az állami „normatíva” nem elegendő az alapfeladatok ellátására.

A likviditási gondok megelőzésére Szentendre számára **1 milliárd forint folyószámlahitel** áll rendelkezésre, amelyet az elmúlt két évben nem vettünk igénybe.

Hosszú távú, **fejlesztési hitel** felvételére Kormány engedély szükséges, amelyet a hitelcél megjelölésével és annak indoklásával, részletes adatszolgáltatással lehet igényelni. Az előző öt évben nem éltünk ezzel a lehetőséggel, de megtérülő városüzemeltetési beruházásra (például közvilágítás) ebben a ciklusban tervezzük.

A saját bevételeink között a korábban írt adóbevételek mellett az önkormányzati tulajdonú helyiségek és lakások **bérleti díjainak** bevételei szerepelnek. A vagyonrendeletben meghatározottak szerint alakulnak a bérleti díjak, amelyek felülvizsgálatára – a piaci viszonyokhoz rugalmasan igazodva – sor kerülhet. A díjak mértékét az inflációval minden évben emeljük.

A Vagyongazdálkodási Konceptió szerint lehetőség nyílt a belváros bérlakásainak másfajta hasznosítására, ezáltal magasabb összegű bevétel realizálására.

A bérleti díjakról szóló rendelkezések teljeskörű felülvizsgálata tervezzük az elkövetkező időszakban.

A **közterület-használati díj** szabályozása rendeletben történik, amelynek felülvizsgálata elkezdődött. Az ebből származó bevételek a közhatalmi bevételek között jelennek meg.

A **parkolási bevételek** a saját bevételek meghatározó részét teszik ki. Az elmúlt években történő parkolási rendszer fejlesztése meghozta az eredményét. A parkolásból származó bevételek évről évre folyamatosan emelkednek. A város lakóinak korábbi ingyenes parkolási lehetőségét jelképes regisztrációs díjjal helyettesítettük.

A parkolási díjat minden évben az inflációhoz kell igazítani, amely a helyi lakosokat nem széleskörben érinti.

A fejlesztésekhez, beruházásokhoz anyagi forrásokra van szükség. A saját bevételeink a nagyobb projektek finanszírozására nem elegendőek. **Hazai és Európai Unió pályázati** pénzekre is szükség van egy-egy terv megvalósulásához.

Minden megjelenő, Szentendre számára elérhető pályázatra pályázik a város.

A városvezetés fontosnak tarja az itt élők bevonását a fejlesztésekbe. **A városrészi és ifjúsági részvételi költségvetés** mellett tovább folytatódik a korábban népszerű, és lakossági forrásokat a fejlesztésekbe bevonó **1+1 program**, amelyet lehetőségeink szerint bővítünk.

A jövőben is törekszünk a pénzügyi egyensúly megteremtésére úgy a működési, mint a beruházási területen.

A **fenntartható, takarékos gazdálkodásra** való ösztönzés, az éves költségvetés folyamatos nyomon követése, elemzése alapvető feladat, és elengedhetetlen eleme a mindenkori költségvetés végrehajtásának.

Vagyongazdálkodás

A vagyongazdálkodás magában foglalja a meglévő vagyon kezelését, működtetését, jogi formáinak megválasztását, a vagyonhasznosítást (értékesítést, bérbeadását), a közszolgáltatások ellátását.

Szentendre város több mint 500 darab önkormányzati ingatlannal rendelkezik, amelyek gazdaságos hasznosítása folyamatos kihívás. A következő időszakban a hasznosítatlan épületek sorsának újragondolása és egy új, **proaktív ingatlangazdálkodási szemlélet** szükséges.

Célkitűzésünk továbbra is az, hogy működési céllal nem értékesítünk vagyontárgyat. Az ingatlan eladásból származó bevételt beruházásra, fejlesztésre költjük.

Az elkövetkező időszak feladatai

- az önkormányzati feladatokat szolgáló vagyonelemek állapotának javítása,
- a kritikus állapotúvá vált vagyonelemek esetében a veszélyhelyzet elhárítása,
- a belvárosi vagyontárgyak hasznosítása,
- az értékesítésre szánt önkormányzati ingatlanok előkészítése.

A városvezetés folytatja a vállalkozókkal közös, a belvárosi vagyongazdálkodási koncepcióban szereplő **kulcsingatlanok hosszú távú hasznosítását**, az egyéb ingatlanvagyon esetén a fő szempont a racionalizálás és korszerűsítés (például lakásvagyon) kell legyen.

A 2022-ben elfogadott **Vagyongazdálkodási koncepció** meghatározta azokat a kulcsingatlanokat, amelyek megtartása és működtetése folyamatosan bevételt tudna hozni a városnak:

- az akkor meghatározott, úgynevezett koncepció pályázat keretében történő, 15+5 éves, az ingatlanok teljes felújításával együttes helyiségbérleti konstrukciók részben megvalósultak,
- egyes ingatlanok hasznosítása azonban megtorpant, a pályázatok nem zártak eredménnyel, új gazdasági konstrukció kidolgozása szükséges,
- a belvárosi turisztikai tengely mentén kijelölt, funkcióváltásra javasolt ingatlanok kiürítése (lakásbérleti szerződések megszüntetése) nagyrészt megtörtént, a hasznosítási konstrukció kidolgozása szükséges.

Új elem a gazdasági tevékenységre alkalmas ingatlanokból egységes ipari-gazdasági terület kialakításának megkezdése, gazdasági szereplők és ingatlantulajdonosok bevonásával **Technológiai Park** létrehozása a város területén lévő kialakult, illetve kialakulóban lévő és alulhasznosított gazdasági övezetek területén az Önkormányzat gesztorálásával.

Továbbra is feladat az **aktív vagyongazdálkodás** folytatása.

Az aktív vagyongazdálkodás kiemelt céljai

- az önkormányzati hasznosításnál megtérülő legyen a befektetés,
- a leromlott épületek, tömbök rehabilitálásának biztosítása,
- bérlet-állományból kivonás turizmus fejlesztési céllal,

- a megmaradó lakásállomány műszaki színvonala emelése és annak elősegítése,
- a visszavásárolt ingatlanok haszonnal történő újra értékesítése,

ennek eszközei lehetnek:

- a Vagyongazdálkodási Koncepció (a gazdasági-, szabályozási környezethez igazodóan, folyamatos aktualizálás mellett)
- az értékesítéskor új hasznosítást befolyásoló feltételek meghatározása, az építési szabályok megfelelő alakítása, akár az alkalmazandó építési technológiák és a funkciók tekintetében is,
- adópolitika (pl. kedvezmények nyújtása).

Az Önkormányzat aktív vagyongazdálkodásának eddigi főbb eredményei és jellemzői:

1. Az Önkormányzat az előző ciklusban 2023-ban visszavásárolta a Duna korzó 4. (1886 hrsz) – Bogdányi út 17. (1885 hrsz) ingatlanegyüttest, amelynek újraértékesítése (2024-ben eredményes értékesítési pályázat) jelentős haszonnal történt.
2. A Képviselő-testület 2025 februárjában döntött a BGE-nek korábban 35 évre felújítási kötelezettséggel használatba adott 1919/2 hrsz-ú *Teátrum* ingatlan önkormányzati használatba történő visszavételéről, a 2018-ban elvégzett felújítási ráfordítás kedvező értékű „visszavásárlásával”. Fontos, hogy az épületnek olyan hasznosítást válasszon az önkormányzat, ami a visszavásárlási befektetés megtérülését eredményezi.
3. A fő turisztikai tengely mentén fekvő, funkcióváltó ingatlanok tekintetében a lakásállományból történő kivonás csökkenti majd a bérlakások számát, amely jelenleg a környező, illetve a hasonló jellegű településekéhez képest különösen magas. De a fejlesztés révén növeli az ingatlanértéket, valamint bevételszerző képességét, illetve a forrásbővülés hozzájárulhat a megmaradó lakásállomány műszaki színvonalának emeléséhez. Itt említhető meg, hogy a szükséges felújításokra tekintettel már a cserelakásokban történő elhelyezés is műszaki színvonal növekedést eredményezett.
4. A Petőfi S. utca 2. (986 hrsz) és Kossuth L. utca 4. (987 hrsz) szám alatti ingatlanokban korábban lévő szociális lakásbérleti szerződéseket – cserelakások felajánlása mellett – kiváltottuk, az ingatlanban lévő határozott idejű helyiségbérlet is lejár. A városvezetés célja továbbra is az ingatlanok önkormányzati tulajdonban tartásával egyidejű hasznosítás, amelynek jogi és gazdasági konstrukciója, a tartós (15+5 évet meghaladó) használati jog befektető/hasznosító részére történő átengedés formájának meghatározása jelen ciklus egyik legnagyobb feladata lesz. Hasonlóan a Dumtsa J. utca 12. (1825 hrsz) szám alatti, már csak kis részben lakott ingatlané.
5. Az előző ciklus vagyongazdálkodási szempontú eredménye a Fő tér 16. (2335 hrsz) valamint a Paprikabíró utca 22. (1075/2 és 1075/6 hrsz felépítmény) és a Paprikabíró utca 20. (1075/1 hrsz) szám alatti ingatlanok 15+5 éves, felújítással egybekötött, úgynevezett Koncepció pályázat keretében történő helyiségbérleti konstrukciója. Ezeknél a teljes ingatlan jelentős mértékű felújítása történik (történt) részben bérbeszámítás keretében (olyan önkormányzati finanszírozás, mely a bérleti díjról vagy annak egy részéről történő lemondás révén való ráfordítás).
6. Azonban meg kell említeni, hogy a Vagyongazdálkodási Koncepcióban kijelölt ingatlanok között vannak olyanok is, amelyek jellemzően a megváltozott gazdasági környezet (építőipari és energiaárak növekedése) okán a 15+5 éves, felújítással egybekötött, úgynevezett Koncepció pályázat keretében történő helyiségbérleti konstrukcióban nem találtak „gazdára”. Ilyenek a Fő tér 11. (2309 és 2310 hrsz) és a Dumtsa Jenő u. 9. (2354 hrsz) szám alatti ingatlanok, ahol használati jog befektető/hasznosító részére történő átengedése csak ennél hosszabb távon teremtheti meg az ingatlanfelújítás költségét, vagy más forráskiegészítés szükséges.

Fontos továbbá egy olyan átfogó **Vagyonleltár** készítése, amely tartalmában meghaladja a jelenlegi Vagyonkataszter adattartalmát. Tartalmazza az önkormányzat tulajdonában álló kül- és belterületi ingatlanokat, azok területét, Szentendre Város Helyi Építési Szabályzatában (SZÉSZ) szereplő övezeti besorolást (az ingatlan-hasznosíthatósági potenciált), adatokat az egyes ingatlanokon belül a lakások és helyiségek szerinti bontásban, az önkormányzati funkciókat szolgáló ingatlanokat stb.

Ugyancsak fontos kidolgozni a jövőben az önkormányzat **vagyoni jogai hasznosítására** irányuló koncepciót.

A fenti feladatok minél szélesebb körű ellátására a Hivatalon belül a vagyongazdálkodás kiemelt szerepet kap. A jövőben **önálló irodaként** folytatja munkáját a kitűzött célok megvalósulása érdekében.

Területhasználat, infrastruktúra, a város növekedése, építési szabályzata

Az utóbbi évtizedekben jelentősen nőtt a város lakossága. A közművek, az úthálózat és a humán infrastruktúra mennyisége és állapota nem tudta követni az elmúlt évtizedek népességnövekedését. Mindennek egyik kiváltó oka a különböző családtámogatások (CSOK, babaváró hitel, otthonfelújítási támogatás stb.) által gerjesztett ingatlanfejlesztői nyomás, amelyet az országos építésügyi jogszabályok maximálisan kiszolgáltak, sőt olyan, újabb és újabb jogszabályok születtek, amelyek a települési önkormányzatok építésügyi szabályozási mozgásterét szűkítették, a rendelkezésre álló hatékony eszközöket elvették.

Ettől függetlenül célunk volt Szentendre Építési Szabályzatának (SZÉSZ) olyan irányú módosítása, amely ezt a lakásépítési volument képes valamelyest visszafogni. A módosítás 2023-ban hatályba is lépett. Többek közt ezen törekvéseknek is köszönhető, hogy 2024-re megállt a város népességnövekedése.

2024. október 1-től teljesen új építésügyi jogszabályok léptek hatályba. Az új építésügyi jogszabályok alapján minden településnek 2027. június 30-ig a jelenleg hatályos településfejlesztési és településrendezési dokumentumok, tervek (Településfejlesztési koncepció – TFK, Integrált településfejlesztési stratégia – ITS, Településszerkezeti terv – TSZT, Helyi építési szabályzat – SZÉSZ) helyett **új településtervet** kell készíteni. Ez településfejlesztési tervből és településrendezési tervből áll. A korábbi TFK megszűnik, és a korábbi ITS és a TSZT egybedolgozásából készül az úgynevezett *településfejlesztési terv*. A helyi építési szabályzat majdnem jelenlegi formájában marad meg, de a településképi rendelet előírásait is ebbe kell beemlíteni. Ez lesz az úgynevezett **településrendezési terv**.

Ezen dokumentumok elkészítése elkezdődött, amelyet széleskörű lakossági bevonással kívánunk megvalósítani. Ennek során számos, a város jövőjét rövid- és hosszú távon is meghatározó kérdést kell átgondolni, megvitatni, és azokban döntést hozni.

Így például az egyes **potenciális fejlesztési területek** sorsát, távlati hasznosítási céljait:

- **A Duna és a Pap-sziget**

A teljes szentendrei Dunapart (a Dera-pataktól a Határcsárdáig) funkcióit újra kell gondolni. A Duna korzó északi folytatásaként, a Czóbel-sétányon át elérhetővé kívánjuk tenni a Pap-szigetet, ezzel

bekapcsolva ezt a hangulatos területet is a város vérkeringésébe. Így a belvárosi Korzóról egyedülálló módon rövid sétával két városi, mégis természetközeli zöldfelület is elérhetővé válhat. Ezzel összefüggésben ki kell dolgozni a Pap-sziget rekreációs célú használatának koncepcióját és szabályozását – összhangban a természetvédelmi és vízbázisvédelmi szempontokkal. Célunk az élénk vízisportélet megteremtése, illetve újjáélesztése, aminek érdekében évek óta együttműködünk többek között a Magyar Kajak-Kenu Szövetséggel.

- ***Iparterület-fejlesztés, barnamezős területek újrahaznosítása, technológiai park***

Az előttünk álló időszak egyik legfontosabb feladata a vállalkozásösztönzés, a jelenleg alulhasznosított, barnamezős területek fejlesztésének előmozdítása. Ez egyrészt a SZÉSZ szabályaival a területen elhelyezhető rendeltetések célirányos szűkítésével, másrészt egyéb ösztönzők (adókedvezmény, pályázati lehetőségek stb.) alkalmazásával történhet.

Szentendre földrajzi elhelyezkedéséből fakadóan kevés újonnan beépíthető tartalék iparterülettel rendelkezik.

Így a fejlesztés iránya a **jelenlegi ipari övezetek funkcióváltása, újrapozicionálása** lehet: az itt működő vállalkozásokon belül növelni szükséges a magas hozzáadott értékű tevékenységet végző cégek arányát. Ezt elősegítendő célunk egy **Technológiai Park létrehozása**, illetve az érintett vállalkozásokkal együttműködve pályázat benyújtása a Technológiai Park cím elnyerése érdekében. Ezzel többlet fejlesztési forrás nyílhat meg.

- ***Alközpontok***

A belvárostól távol eső városrészeket is fejleszteni szükséges. Hosszú távon szükségessé vált új alközpontok kialakítása, intézmények kihelyezése és fejlesztése, bővítése, közösségi terek létrehozása, a megközelíthetőség megfelelő biztosítása. Ezzel a belváros is tehermentesíthető lenne. Fontos felhívni a figyelmet arra a körülményre, hogy az építési jogok megadása előtt célszerű településrendezési szerződést kötni az érintett ingatlanok tulajdonosaival, illetve a későbbi befektetővel, amelyben a fejlesztéshez szükséges infrastrukturális vagy egyéb járulékos beruházások megvalósítása, költségviselése rendezhető.

- ***NEREK, volt szovjet laktanya***

A hosszadalmas peres eljárások után a Magyar Állam tulajdonába véglegesen visszakerült ingatlan-csoportot a tulajdonos értékesítésre jelölte ki. Reményeink szerint a területet olyan befektető vásárolja meg, akivel a város kölcsönösen előnyös együttműködést tud majd kialakítani. A terület alkalmas lehet magas hozzáadott értékű vállalkozások betelepítésére, akár technológiai ipari park kialakítására is.

- ***REC***

A Pap-sziget közelében lévő állami tulajdonú ingatlanok, a REC és az ahhoz kapcsolódó területek alkalmasak lehetnek akár a termálvíz hasznosítására alapozva szállodafejlesztésre is. E tekintetben is katalizátor, közvetítő szerepet tölthet be a beruházás elősegítése érdekében az önkormányzat. Ezt az ingatlan csoportot is a Magyar Állam értékesítésre készíti elő, amellyel párhuzamosan az önkormányzati tulajdonú termálvíz kút hasznosítására kiírandó pályázat egymást erősíthetik.

- ***Castrum***

A valamikori római tábor feltárása és megfelelő hasznosítása régóta várat magára. A terület nagyközönség számára történő megnyitásával, a Kossuth Lajos utca felé történő átjárási lehetőség

megteremtésével a város lakói számára egy változatosan használható városi köztér, közpark alakulhatna ki a romok bemutatásán és részleges helyreállításán túl. Ennek egyik legnagyobb akadálya a forráshiányon túl az, hogy a terület közepén a valamikori parancsnoki épület és környezete a Pilisi Parkerdő Zrt. tulajdonában van.

Alapjaiban kell újragondolni a **városon belüli közösségi közlekedést**. A helyi tömegközlekedés a hegyvidéki területekre nem terjed ki, sokszor nem a költségek miatt, hanem mert a közterületszélességek, nem elegendőek a tömegközlekedés jelenlegi formájában és eszközeivel való megszervezésére. Az előttünk álló években az új megoldások megismerésére, kísérleti projektekre számíthatunk, hogy a városunkban használható megoldások és az ebben részt venni kívánó partnerek köre tisztázódjon, mely az elmúlt évtizedek átgondolatlan településfejlesztésére is visszavezethető. Ugyancsak fontos feladat közlekedésfejlesztés kistérségi szintű végig gondolása.

A megépült új skanzeni tájegység tovább növeli a **Skanzen** már így is évi 250 ezres látogatószámát. A látogatók döntő többsége közúton közelíti meg a Szabadtéri Néprajzi Múzeumot. Halaszthatatlan feladat megoldani a Skanzen biztonságos gyalogos és kerékpáros megközelítését, valamint a Skanzen és a Belváros, mint két legfőbb turisztikai attrakció összekötését.

Évek óta várt állami beruházás a **11. sz. főút Szentendre átkelési szakaszának felújítása**, amely forráshiány miatt annak ellenére sem indult el, hogy az előkészítés során az önkormányzat mindenben együttműködött a Beruházást lebonyolító Magyar Közút NZrt-vel, a rendelkezésre álló terveit (Rózsa u-i és Egres úti csomópont) rendelkezésükre bocsátotta. A főút állapota mára már tarthatatlanná vált. de nincs jele sem a kormány költségvetési sem a hosszabb távú beruházási terveiben a felújítás elindításának. Tekintettel arra, hogy a főút felújítását meg kell előznie az út alatt lévő víz- és szennyvíz vezetékek cseréjének is, a DMRV-vel erősítjük az együttműködést, hogy felkészülten várjuk a beruházás megkezdésével várható bonyolult feladatokat.

Szintén régen várt állami beruházás az ún. **Szentendre tehermentesítő út** megépítése. Az út megépítése sajnos nem szerepel a középtávú állami útépitési programban sem. Ugyanakkor az ipari területek fejlesztésének elengedhetetlen feltétele az útnak legalább a Dobogókői út és a Rózsa u. közötti szakaszának a megépítése. Meg kell vizsgálni annak a lehetőségét, hogy a technológiai park cím elnyerése elősegítené-e a beruházás akár EU-s pályázati forrásból történő megvalósítását. Vizsgálni kívánjuk, hogy az út által kiszolgált iparterületen működő érintett vállalkozások bevonásával, a finanszírozásban való részvételével van-e lehetőség az út megépítésére.

Az út megépülése az ipari övezetek fejlesztését befolyásolja, ami a város gazdasági önállóságát segítené elő.

A régi áruházról néhány méterre épült fel az új **SPAR** élelmiszerüzlet. Az elbontott épületek helyén új közpark alakult ki, amely a későbbiekben akár potenciális fejlesztési terület is lehet. Az új településterv készítése során e terület szabályozását is újra kell gondolni, hiszen ez egy új „városközpont” kialakítását alapozhatja meg.

Szeretnénk, ha a terület részeként az állam által korábban megígért a **HÉV** állomás és környezetének átépítése megvalósulna. Sajnos az EU-s források elapadása, valamint a beruházást előkészítő szervezetrendszer többszöri változása (BFK NZrt., NKK NZrt., NIF Zrt., ÉKM) miatt ezen beruházás megvalósítása sem várható a közeljövőben annak ellenére, hogy a város eddig is és ezután is mindent megtesz annak megvalósítása érdekében, folyamatosan együttműködik a beruházóval.

Az új településterv megalkotása során a hangsúlyosan kell kezelni a **természetvédelmi, ökológiai szempontokat**. Ennek következtében felül kell vizsgálni a TSZT-ben már beépítésre szánt területként kijelölt besorolások fenntartását, esetleg az azokból történő visszalépést. A felülvizsgálat során

mérlegelni kell a város hosszútávú érdekeit, lehetőségeit is. A döntést a folyton változó településrendezési jogszabályok sem könnyítik meg.

Beruházások, fejlesztések a 2025-2029-es időszakban

A nehézségek ellenére az elmúlt években számos fejlesztést valósítottunk meg, és ezt a tendenciát szeretnénk folytatni az elkövetkező időszakban is. Mivel egyelőre semmi jel nem utal arra, hogy a szűkös korszak véget ér, ezért magunknak kell olyan döntéseket hozni, amelyek eredményeként előteremthető a forrás egy része vagy egésze Szentendre fejlődése érdekében. Mivel saját forrás nem áll korlátlan mennyiségben rendelkezésre, ezért az alábbi projektek megvalósításának időtartama túlnyúlhat ezen a cikluson.

Az elmúlt időszakban számos fejlesztés valósult meg a városban

- Közel 90 millió forintos önerőből azbesztmentesítettük a Vasvári Tagóvoda tetőhéjazatát.
- Megvalósítottuk a belvárosi csapadék- és szennyvízcsatorna szétválasztásának I. ütemét.
- Kiépítettük a Barackvirág utca csapadékvíz-elvezetését.
- A Petyina-Tyúkosdűlő, Pap sziget-Derecske városrészek találkozásánál megépítettük a város első esőkertjét.
- Több ütemben felújítottuk a Kálvária utat, járdát és kapcsolódó zöldfelületeit.
- Kiépítettük a Rózsa utca Tófenék városrész felőli végét.
- A leégett Spar áruház újjáépítésével, a környezetében több száz parkolóhely és új közpark kiépítésével végrehajtottuk a HÉV-végállomás intermodális csomópont rehabilitációjának első ütemét.
- A Bükkös-part mentén – a HÉV-végállomást is bekötve – kiépítettük a Belváros és Izbég városrészeket és azok intézményeit összekötő belvárosi kerékpárutat, szilárd burkolattal megépítettük a Pipacs, Pilisi és Szegély utcákat.
- Az 1+1 fejlesztési program keretében lakossági hozzájárulással mintegy 20 utcában épültek ki új utak, útszakaszok, vagy készültek csapadékvíz-elvezetési, útépítési tervek.
- 35 kisberuházást valósítottunk meg a Városrészi Költségvetés program keretében.
- Számos kisebb energetikai fejlesztést valósítottunk meg a város intézményhálózatában.
- Felújítottuk a Püspökmajor Bölcsőde összes vizesblokkját.
- Részlegesen felújítottuk a Hamvas Béla Pest Megyei Könyvtár színháztermét.
- Korszerűsítettük és felújítottuk a P'Art Mozi termeit.

A folyamat azonban nem áll meg. A korábbi, külső körülményektől terhelt ciklus után a városvezetés eltökélt a város fejlesztésében. Elindítottuk a különböző projektek tervezését, amelyek több esetben már a kivitelezés stádiumánál tartanak. Kialakítottuk azt a portfóliót, amely alapján végezzük a városfejlesztői munkát, és elindítottuk a források felkutatását. Ez alapján három kategóriába soroltuk a beruházásokat:

Az állammal együttműködés keretében megvalósításra váró projektek

- Kereskedőház, a Templomdomb, a Dunakorzó és a Kismúzeumok felújítása.
- 11-es számú főút belterületi szakaszának teljeskörű közmű, útpálya és forgalomirányítási rekonstrukciója, amelyhez kapcsolódóan megújulnak a zöldfelületek és felülvizsgálatra kerülnek az útmenti kereszteződések csatlakozásai is.
- Belvárosi csapadék- és szennyvízcsatorna szétválasztásának II. üteme.
- A városi szennyvízhálózat további fejlesztése Pismányban és Szarvashegyen.

- A Pap sziget, a Kis-Duna ág rekreációs célú fejlesztése a Magyar Kajak-Kenu Szövetséggel közösen.
- HÉV- és VOLÁN pályaudvar és környezetének intermodális fejlesztése.
- A HÉV új szárnyvonal (Püspökmajor lakótelep és Izbég érintésével a Skanzenig) megvalósítási program kidolgozásának elindítása.
- A tehermentesítő út (11-es számú főút és Rózsa utca közötti szakasz) tervezésének újraindítása az Állami Útépítési Program keretében.

Ezek az állammal közösen szükséges fejlesztések különböző készültségi állapotban vannak, a mai magyar gazdaság helyzetét ismerve azonban bizonytalan, hogy mikor jut forrás a megvalósításukra.

Európai Unió pályázati forrásokból és állami pályázati forrásokból megvalósuló további kiemelt fejlesztések

- A Hamvas Béla Pest Megyei Könyvtár és Színházterem teljes felújítása, bővítése.
- A Dunaparti Művelődési Ház felújítása.
- A Castrum teljes régészeti feltárása, turisztikai és a városi közösségi célok mentén való fejlesztése.
- A Radnóti Miklós út felújítása.
- A Hátsó Pomázi út teljes felújítása.
- A városrészeket összekötő utak tervezése, kivitelezése.
- A V8 Uszoda energetikai korszerűsítése.
- A Püspökmajor lakótelep fűtőművének, fűtési gerinchálózatának felújítása és KÉKI 1. napelempark kivitelezése EUCF program keretében.
- A Déli kerékpáros híd vagy komp létesítése.
- A Gyógynövény és fűszernövénykert létesítése a Kálvária út végénél.
- A Bodor udvar felújítása a Dunakanyari Család- és Gyermekegészségügyi Intézmény számára.
- A MűvészetMalom Látogatóközpont és közvécék megvalósítása.

Teendő van bőven, azonban – az Európai Unió és állami pályázati források elapadása miatt – nem tudható, hogy mikor valósulnak meg a tervek.

Önkormányzati forrásból, illetve hazai pályázati források felhasználásával megvalósuló fejlesztések

- Közvilágítás korszerűsítése.
- Dunakorzó mobilgát mentén a partoldali rézsű lépcsős kialakítása tájépítészeti elemekkel.
- Bükkös parti piac fejlesztése.
- Lázár cár tér funkcióváltása.
- A Bükkös patak meder rehabilitáció (új vízjogi kezelési terv készítése, a betonvályúk felszámolása).
- 1+1 program keretében a városunk belterületi úthálózatának fejlesztése.
- Városrészi alközpontokat összekötő és gyűjtőutak menti járda- és útfejlesztési program megvalósítása, a Szentlászlói és Sztaravoda (Fűrj utca), Egres és Sztaravoda utakat összekötő utak kiépítése.
- Városrészi Költségvetés program nyertes kisberuházásainak kivitelezése.
- Ifjúsági Részvételi Költségvetés program nyertes projektjének megvalósítása.
- Játsszótérfejlesztési program megvalósítása.
- Hídfelújítások.

A fent felsorolt fejlesztések kivitelezését részben már az idei évben elindítjuk, vagy meg is valósítjuk (például Fűrj utca kivitelezése, Bodor udvar felújítása stb.), részben elindítjuk azok előkészítését-

tervezését (például Egres-Sztaravodai összekötő út, közvilágosítás-korszerűsítés, Dunakorzó partoldali lépcsős kialakítás stb.), és szerepelnek köztük olyanok is, amelyekre a ciklus minden évében biztosítunk forrást (például a Városi Költségvetés, járda-, út- és játszótérfejlesztési programok, 1+1 program stb.).

A városvezetésnek fontos az itt élők véleménye. Ezért új, Környezetvédelmi és Közösségi Részvételi Iroda felállításával továbbra is folytatjuk és új elemekkel bővítjük a közösséget bevonó fejlesztési programokat (1+1 program, Városrészi Költségvetés, Ifjúsági Költségvetés), és indítunk újakat is. A nem a közösség által kiválasztott projektek megvalósítása előtt is biztosítunk a lakosság számára véleményezési lehetőséget.

Zöld és kék infrastruktúra fejlesztése

A **Zöld Infrastruktúra** mérsékli az egyre gyakoribbá váló szélsőséges időjárási jelenségek hatását, ezáltal hozzájárul a klímavédelemhez és a hatékony kiszámítható erőforrás-gazdálkodáshoz. Aktív teret biztosít a társadalmi részvételre, a lakosság bizalmának erősítésére. Rekreatív, kapcsolódási lehetőségeket biztosít, hozzájárul a településen lakók fizikai és mentális egészségének javulásához. Mindezzel vonzóbbá teszi a települési környezetet és erősíti a polgárok kötődését, a népesség megtartását.

Ez a komplex, rugalmas, fenntartható rendszer **ökológiai, társadalmi és gazdasági előnyöket hordoz.**

Már az elmúlt ciklusban megalkottuk **Szentendre Klímastratégiáját**, és csatlakozott a város a **Víz Koalícióhoz**, felismerve a téma egyre hangsúlyosabbá válását.

A jelenlegi ciklus elején létrehoztuk a **Környezetvédelmi és Közösségi Részvételi Irodát**, aminek dedikált feladata a „zöld és kék” fejlesztési programok szervezése, a városi beruházások környezetvédelmi szempontból való figyelése, edukációs folyamatok, akciók lebonyolítása, a szükséges stratégiai dokumentumok előállításának menedzselése, egyszerűen minden, ami ehhez a szakterülethez tartozik.

Az iroda együttműködik a városban található zöld szervezetekkel, és a közösség bevonásával biztosítja a részvételiséget a különböző feladatok végrehajtása során.

Jelen ciklus feladata Szentendre zöldfelületi rendszerterve és az ehhez kapcsolódó **konceptiók, tervek** elkészítése. Ennek előkészülete 2024-ben megkezdődött a zöldfelületgazdálkodási koncepció tervezetének elkészítésével. A koncepció kidolgozása folyamatban van.

A tervek, stratégiák véglegessé válását a lakosok, helyi civil szervezetek **partnerségben történő bevonásával** szeretnénk elvégezni.

A **városi zöldvagyron kataszterének** elkészítése, fejlesztése és karbantartása elengedhetetlen feladat, hiszen a változó éghajlatnak és időjárási hatásoknak jobban ellenálló fajok telepítése segíti a városi zöldfelületek szén-dioxid megkötő képességének növelését.

Az előző ciklusban az egynyári növények ültetésével szemben az évelő növények beültetését preferáltuk a város közterületein. Ebben a ciklusban is ezt a tendenciát kívánjuk folytatni, ugyanúgy, mint a városi rétek telepítését.

Mikrokörnyezetünk átalakításával tehetünk az éghajlatváltozásban végbemenő kedvezőtlen folyamatok hatásának mérséklése érdekében.

+

Szemléletformálási és érzékenyítési céllal programokat szervezünk, amelyek a környezeti kultúrát megteremtve javítják annak feltételeit, hogy minél többen értékeljék és becsüljék Szentendre természetes kincseit, értékeit. A már meglévő **tanösvények** mellett újak kialakítása, illetve a

meglévők felújítása, rendszeres karbantartása egy új perspektívájú turista lehetőséget villanthat fel a Szentendrére látogatóknak, hazai és nemzetközi szinten bemutatva a kulturális és építészeti értékek mellett a szentendrei városi természet szépségét, értékeit.

Az elmúlt években oly' népszerű **komposztálási programot** folytatni szándékozunk komposztáló edények biztosításával.

Pályázati forrás bevonásával hamarosan megvalósul az első **zöld buszmegálló** fejlesztés a városban, amit reményeink szerint számos követ majd a jövőben.

A korábbi években a város kipróbálta a **biológiai szúnyoggyérítést Szentendrén**. Meg kell vizsgálni, annak lehetőségét, hogy a város mely részein lehet bevezetni a lakók által joggal kért gyérítési formát.

A **vízgazdálkodás** terén Szentendre Klímastratégiájában foglaltak fokozatos megvalósítása során (mint a csapadékvíz-hálózat felülvizsgálata, átépítése) meg kell vizsgálni a felesleges vízmennyiség időszakos tárolásának, **visszatartásának** lehetőségét.

Az időszaki víztározás és visszatartás enyhíti az aszályt, lokálisan csökkenti a hóhullámok okozta hőtöbbletet. Az új Spar áruház 80 köbméteres **esővízgyűjtő** ciszternájához hasonló **víztározók kialakítása** célszerű a zöldfelületek locsolására, kisebb arányú ivóvízfelhasználása mellett.

Kiemelt feladatunk a Duna és a patakok mentén a vízvisszatartási lehetőségek feltérképezése, kutatása, megvalósítása.

Továbbra is elkötelezettek vagyunk az ingyenes lakossági **esővízgyűjtő program** folytatása iránt. A városvezetés szemléletformáló programjának köszönhetően kétszáz szentendrei ingyen juthat hozzá egy-egy 300 literes esővízgyűjtő edényhez. Sikerét mi sem bizonyítja jobban, mint, hogy egyetlen nap alatt „elkelt” az összes edény.

A **villámárvizek** ellen integrált városfejlesztési megoldásokat, zöldinfrastruktúra eszközöket kell alkalmazni (esőkertek, esővízkezelő terek, szikkasztók, időszakos víztározók). Az elmúlt ciklusban készült el külső forrás bevonásával a Petyina – Tyúkosdűlő / Pap sziget – Derecske városrészek találkozásánál lévő **esőkert**. Minél több ilyen fejlesztésre lesz szükség a jövőben.

A **vizes élőhelyek**, helyi védett területek **kezelése** során figyelmet kell fordítani a kezelési tervek betartására. A kezelési tervek tervezési folyamata a tervezési eljárás beszerzési folyamatával már elindult. Az állapotfelmérés alapján elkészülő kezelési tervek folyamatos alkalmazása elengedhetetlen. A szakszerű terven alapuló kezelés hatását monitorozással célszerű ellenőrizni, szükség esetén a kezelési tervet módosítani.

A **lakosság bevonása**, kezdeményezéseik pályázat útján történő folyamatos **támogatása** fontos feladat. A városi fejlesztések megvalósítása minél több pályázati forrás felhasználásával történhet, ehhez minél előbb el kell végezni a felméréseket, illetve elkészíteni a szükséges terveket.

A **természetközeli helyek, erdők megőrzése** és gondozása a helyi erdészeti tevékenységet folytatókkal közösen kell, hogy történjen. Szentendre, mint a Pilisi Bioszféra Fórum tagja elkötelezett a biológiai sokféleség, a védett, fokozottan védett fajok védelme mellett, ezért ebben a ciklusban is folytatni szeretnénk a megkezdett munkát, például az özönfajok kivezetésével, illetve azok helyett őshonos fajok ültetésével.

A **zöld homlokzatok, zöldtetők** kialakítása jelentős hatású, ezért azon intézményeknél, ahol lehetőség van ilyen megoldásra az önkormányzat ezt tervezi, illetve ösztönzi.

Elengedhetlen a **gazdasági szereplők, helyi cégek, kisvállalkozások bevonása** az együttműködésbe, a közös projektek kidolgozásában a fenntarthatósági jelentés (ESG) szabályozási kötelezettségeihez igazodva.

A helyes cselekvési minták, figyelemfelhívó akciók, közösségi klímabarát kezdeményezések megismertetése, a jó példák helyi alkalmazása hozzájárul a sokféleség megőrzéséhez, a klímaváltozáshoz történő alkalmazkodás megkönnyítéséhez. Mindezt támogatja Szentendre város honlapjának környezet- és klímavédelmi, fenntarthatósági aloldalának állandó tartalommal történő feltöltése, valamint a fontos „zöld” hírek megjelenítése a Szentendre applikációban.

Okos és digitális város

Az idealizált okos városok olyan települések, amelyek a modern technológiát és az adatvezérelt megoldásokat használják fel annak érdekében, hogy javítsák a lakosok életminőségét, növeljék a fenntarthatóságot és hatékonyabbá tegyék az erőforrások felhasználását. Ezek a városok digitális infrastruktúrára építenek, amelyben az Internet of Things (IoT) eszközei, szenzorok és okos kamerák segítik az adatok gyűjtését és elemzését, miközben kiemelt figyelmet kap a lakosok adatainak magas szintű védelme. Az 5G-hálózat és a nagy sebességű internet biztosítja a gyors kommunikációt, amely elengedhetetlen a hatékony városirányítás számára.

Egy ilyen város minél inkább megújuló energiaforrásokra támaszkodik, adat alapú közmű stratégiával csökkenti a település környezeti terhelését. Az adatok és a mesterséges intelligencia segítségével a városvezetés hatékonyabb döntéseket hozhat, amelynek köszönhetően cél, hogy okos közszolgáltatások révén javítsa a lakosok kényelmét és jóllétét.

Az elektronikus közigazgatás lehetővé teszi az online ügyintézést, a digitális személyazonosítást, valamint a modern egészségügyi rendszereket, például a telemedicinát és a digitális betegnyilvántartást.

Emellett a lakosok aktív szerepet kaphatnak a város életében: különböző applikációk és online platformok biztosítják a véleménynyilvánítás lehetőségét, és a részvételi döntéshozatal révén a polgárok is beleszólhatnak a város fejlesztésébe.

Az okos városok célja, hogy a technológiai fejlesztések segítségével élhetőbbé, fenntarthatóbbá és hatékonyabbá tegyék a városi életet, miközben a lakosokat is aktívan bevonják a döntéshozatali folyamatokba.

A fenti célok érdekében 2023 óta a legjelentősebb lépést Szentendre város egy sikeres, a szakma által többszörösen kitüntetett és hazánkban példa nélküli széles funkcionalitással rendelkező Mobil Applikáció elindításával tette.

A **Szentendre Mobil Applikáció** fejlesztésének döntése egy sor társadalmi és technológiai kihívás eredményeként született meg. Az önkormányzatokat napjainkban egyre inkább új kihívások elé állítják a gyorsan változó globális környezeti és a fenntarthatósági célok. A városok számára kulcsfontosságú, hogy a közszolgáltatásokat költséghatékonyan működtessék, és bevonják a lakosokat a döntéshozatalba.

A városvezetés felismerte a lehetőséget, hogy saját erőből kell elindítania a város digitalizációját és okos város fejlesztését. Ennek eredményeként indult el 2023 márciusban a „Szentendre Mobil Applikáció Projekt”, amely a digitális eszközök révén lehetővé teszi, hogy a város polgárai és látogatói egyszerűbben intézhessék ügyeiket, részt vegyenek a város életében, és hozzáférjenek a különféle városi szolgáltatásokhoz. Az applikáció részeként létrejött a **Szentendre Városkártya modul** is, amely kedvezményeket kínál a helyi lakosok számára. Az applikáció a helyi ügyekről való

tájékoztatásban is kiemelkedő szerepet játszik azzal, hogy ezen a csatornán elérhetőek a helyi hírek és programok, valamint lehetőséget ad értesítések, push-üzenetek fogadására is.

Az App által Szentendre polgárai könnyebben intézhetik napi ügyeiket, részt vehetnek a város ügyeinek előmozdításában, élvezhetik a város egyedülálló kulturális életét. A Szentendre Városkártya modul az ebbe a körbe bejelentkezett városlakóknak nyújt különböző kedvezményeket a városi és vállalkozói szolgáltatások igénybevétele során.

Az Appon lévő számtalan funkciót két csoportba oszthatjuk:

- **Szentendrei tájékoztatás** – itt azok a funkciók szerepelnek, amelyek az önkormányzat és cégei kommunikációját szolgálják. Itt az önkormányzat kollégái által feltöltött információ jelenik meg az appon.
 - Hírek és programok
 - Értesítések, push-üzenetek
 - Statikus oldalak, hivatali információk.
- **Szentendrei élet** – ezekben a funkciókban interakcióra van lehetőség – a lakosság véleményét mondhat, kedvezményt kaphat, vagy a menzán ebédet mondhat le stb.

Alább a főbb funkciók:

- Városkártya és elfogadóhelyek
- Menza ügyintézés
- Mondd el a véleményed
- Városrészi költségvetés
- Bejelentek egy problémát
- Szelektív- és zöldhulladék szállítási időpontokról értesítés
- Szentendre Város Egészségügyi Intézményeibe időpontfoglalás

A fenti széles körű funkcionalitást tovább fogja a város bővíteni, illetve egy, a következő évben indítani tervezett új weboldal is a még jobb digitális kommunikációt fogja szolgálni. Azonban a leginkább minden területet átfogó új fejlesztési irány a **mesterséges intelligencia** minél szélesebb körű használata, a maximális etikai és jogszabályi korlátok közt.

Az okos város működés kiterjesztése érdekében az alábbi területeken érdemes először megvizsgálni az mesterséges intelligencia bevezetését:

- adat alapú döntéshozatal,
- az ügyintézési hatékonyság javítása,
- az okos ügyintézés bevezetése,
- ügyfélközpontú szolgáltatások,
- hatékony erőforrás-allokáció,
- személyzeti és munkaerő-gazdálkodás,
- pénzügy, infrastruktúra,
- környezeti hatások elemzése stb.

A Szentendrei Mobil Applikáció mellett számos területen használhatóak „okos” eszközök és megoldások.

A hivatali munka megkönnyítése érdekében mesterséges intelligencia alapú szoftver használatát vezettük be. Törekszünk a papírmentes (digitális) ügyintézés teljeskörű létrehozására, ahogy a városi parkolás rendszer és az egészségügyi eszközbeszerzés modernizálása során a XXI. század eszközeinek használatára is.

A turizmus területén számos példát látunk digitális vagy „okos” eszköz használatra (például okospad, QR kód, hotspot), ezek Szentendrén történő bevezetése az elkövetkező időszak feladata.

Az önkormányzati ingatlanok üzemeltetése során elérhető energiamegtakarítás, fogyasztáscsökkentés környezetvédelmi és pénzügyi szempontból is kiemelkedően fontos cél. Ennek érdekében – lehetőleg külső pályázati források bevonásával – az önkormányzat a városi ingatlanokon kiépített okosmérési megoldásokkal támogatott, digitális energiamonitring rendszert szándékozik kiépíteni.

Egy korszerű közvilágítási rendszer ma elképzelhetetlen különböző okoseszközök használata nélkül. Ezek az eszközök számos területen nyújtanak kényelmi szolgáltatásokat, amelyek a komfort növelésén túl fontos üzemeltetési-gazdasági vagy közlekedés- és közbiztonsági, de akár környezetvédelmi szempontokat is ki tudnak szolgálni. Ezek az okos megoldások például a világítás skálázhatóságán vagy csoportos vezérlésén túl olyan speciális igényeket is ki tudnak elégíteni, mint például a műemléki épületek, szobrok speciális díszvilágítása, vagy éppen a természetvédelmi területek mentén történő kímélő üzemmód vezérelhető aktiválása. A közvilágítás-korszerűsítés mestertervét az városrészek eltérő, egyedi igényeinek megfelelően, és az okos technológiák beépítését lehetővé tévő módon kívánjuk elkészíttetni.

Források:

1. Szentendre Mobil Applikáció KT előterjesztések és saját statisztikák

2 A mesterséges intelligencia szerepe a közigazgatásban (Forrás: <https://jegyzo.hu/a-mesterseges-intelligencia-szerepe-a-kozigazgatásban/>)

Kultúrájával együtt gazdagodó város

Minőségelvű megújulás

A kultúra sűrű szövet, melynek szálait mindennapi gyakorlataink, hagyományaink, szabadidőben végzett tevékenységeink éppúgy adják, mint a magas művészeti tartalmaink, fesztiváljaink és ünnepeink, éppen ezért nem gondolhatunk a kultúrára úgy, mint egy kiegészítő, akár el is hagyható dologra.

Sőt, a kultúra, a kulturális kínálat, kulturális vonzerő alapvetően befolyásolja egy város gazdasági potenciálját és e kölcsönhatásban erősítik, illetve erősíthetik egymást.

Szentendre vonzerejét egyedi és vonzó táji-természeti és épített örökségi adottságok mellett alapjaiban határozza meg a sokszínű, több nemzetiség évszázados együttélésének köszönhető kulturális öröksége, művészeti, azon belül hangsúlyosan képzőművészeti hagyományai.

Alapvetés, hogy **városunk kulturális identitás elemei nélkül nincs értelmezhető Szentendre brand.** Szentendre továbbra is egy fogalom, amivel mi itt élők közvetlen, személyes viszonyban vagyunk.

A **Szentendre brand** – mely leginkább városunk kulturális meghatározottságából épül fel – jelenti a helyi ökoszisztémával erős kölcsönhatásban lévő *vonzerőt*. Ezt az értékünket újra és újra revitalizálni kell. Nem elég karbantartani, hanem **élettel, attrakciókkal kell megtölteni, mozgásban kell tartani** első helyen a város, az itt élők érdekében, de az idelátogató, itt pénzüket költő vendégekért is. Akár a helyben élők, vagy időszakosan tartósan itt tartózkodók elvárásait vesszük figyelembe, a Szentendre brandhez méltó, a minőségre, a **minőségi szolgáltatásokra, attrakciókra, a minőséget megcélzó látványokra kell törekednünk** a gazdasági és a helyi civil közösségek minden szereplőjével. Szentendre az a márkanév, ami nemcsak turisztikai jelentőséggel bír, hanem üzleti, befektetési döntéseket is befolyásol.

Nemzetközi jogyorkolatok igazolják, hogy a kultúra köré épített „infrastruktúra”, a városi ökoszisztéma fajsúlyos részeként több körben megtérül.

Ezért is fogjuk erősíteni az együttműködést városi kulturális intézményeink (*Szentendrei Kulturális Központ Nonprofit Kft, Ferenczy Múzeumi Centrum, Hamvas Béla Pest Megyei Könyvtár*), városunk kiemelt országos intézménye, a *Skanzen (Szabadtéri Néprajzi Múzeum)*, turisztikai cégünk, a *Szentendre és Térsége TDM Nonprofit Kft*, valamint városunk egyéb kulturális szereplői, alkotó közösségei, a helyben élő nemzetiségeink és nem utolsósorban a gazdag kulturális kínálatból profitáló kis- és középvállalkozások, vagyis a vendéglátók, szállásadók, kiskereskedők között.

Az épített örökség a vonzerő hangsúlyos része, melynek megmentése, megújítása jelentős kormányzati szerepvállalás nélkül, pusztán önkormányzati forrásból nem valósítható meg. A Templomdomb és még inkább a Kereskedőház lepusztult állapota vállalhatatlan egy olyan országban, amely mindig is meg akarta mutatni értékeit és büszke az épített kulturális örökségére. Ezért **prioritásnak tekintjük, hogy még ebben az önkormányzati ciklusban megvalósuljanak a 2017-ben kormányhatározatba foglalt beruházások.**

A kulturális infrastruktúra, az intézményrendszer kínálta lehetőségek csak megszorításokkal elégségesek Szentendrén, különösen, ha azt vesszük alapul, hogy Szentendre belvárosa megannyi kulturális teret kínál, a város maga a díszlet egy-egy attrakcióhoz, ahogy a Szentendrei Teátrum indulásakor is már így volt.

Ezért **indokoltnak tartjuk** – nem függetlenül a turisztikai, gazdasági törekvéseinktől – **a kulturális intézményi infrastruktúra fejlesztését.** Kiemelten a könyvtárnak, és színháztermünknek otthont adó idén 50 éves HBPMK és épülete, valamint a Dunaparti Művelődési Ház további korszerűsítését. A városvezetés az előző ciklus elején a kulturális kínálat tekintetében érvényesítette a „kevesebb több” elvet, vagyis csökkentette a költséges és tömegeket célzó, a város hagyományaihoz közvetlenül nem kapcsolódó nagyrendezvények számát.

Vagyis az elmúlt években kevesebb fesztivált, kisebb költségen szerveztünk. A szentendrei és a térségben élő elismert előadóművészekre, fellépőkre alapozva, az itt élők igényeinek jobb kiszolgálására törekedtünk.

A nagyrendezvények helyett – a város adottságaihoz mért léptékű és a városban élők nyugalma tiszteletben tartó attrakciók mellett – a nyújtsunk minőséget szemlélet került előtérbe. Ezért is jelent meg az **ezercúság, mint hívószó**, mely fontos aspektus a kínálat bővítésében, a fejlesztésekben. Az önkormányzat nem nagy volumenű, súlyponti fejlesztésekben gondolkodik, hanem kisebb beruházást igénylő, de a nagyobb elemszámú, alternatívákat kínáló élménypont gyarapítását tartja szükségesnek.

Kulturális kínálatunk folyamatos bővülésével, a korábban nyárra koncentrált szezon teljes évre történő széthúzásával azt célozzuk meg, hogy **a különböző generációknak a kulturális szolgáltatásokért egyre kevésbé kelljen Budapestre autózni, közlekedni.**

Turizmus és kultúra

Turisztikai területen a gondos és alapos tervezést továbbra is nehezítő kritikus hiányosság, hogy „nem állnak rendelkezésre adatok és modellek Szentendre, mint turisztikai és szabadidős célterület iránti keresletre, és a tényleges turisztikai forgalomra vonatkozóan”. A Magyar Turisztikai Ügynökség (MTÜ) ezeket az alapvető információkat az önkormányzatok és az érintett gazdasági szereplők számára továbbra sem biztosítja.

Emellett fájóan hiányzik, hogy már nincsenek külön források arra, hogy Szentendre, vagy akár a 2020-ig¹ még kiemelten kezelt turisztikai fejlesztési térségünk, a Dunakanyar önállóan és persze több nyelven megmutassa magát. Éppen ezért törekszünk arra, hogy vendégforgalomban érdekelt vállalkozások bevonásával gyarapítsuk a Szentendrét és térségünk vonzerejét, aktuális attrakcióit bemutató, idegennyelven is elérhető kiadványok sorát.

A turisztikai koncepciónk (*Szentendre turisztikai koncepció terve - 2021*²) elfogadása óta a főbb ambíciók, elvárások nem változtak. Ezen belül **a helyi gazdasághoz való hozzájárulás erősítését**, a helyi vállalkozások prosperitását és a helyi életminőségi elvárásokat a kulturális és rekreációs szolgáltatások minőségének javítása, a kínálat bővítése egyszerre szolgálja.

Az önkormányzat számára **a minőségi szálláskínálat bővítése kívánatos cél**, melyhez fejlesztési forrásokkal nem, eszközökkel pedig csak korlátozottan rendelkezik. Az ambíciónk azonban egyértelmű, elősegíteni a város adottságainak, benne a saját termál kutunk kínálta potenciálnak a maradéktalan kihasználását az előttünk álló lehető legrövidebb időn belül.

A 2021-ben elfogadott turisztikai koncepció a turisztikai és a vagyongazdálkodási koncepció összefűzését és azon belül – a tárgyalt turisztikai termékek fejlesztése érdekében – új funkciók kialakítását és partnerek bevonását javasolta. Az új önkormányzati ciklus elején indokolt meghozni azokat a döntéseket, melyek a fent leírt folyamatot felgyorsítják annak érdekében is, hogy Szentendre belvárosában a lehető legrövidebb ideig legyenek csak használaton kívüli kiadó önkormányzati ingatlanok.

Nagy kihívást jelent a gasztro- és szuvenírkínálat heterogén jellege és minősége. Az önkormányzat lehetőségeit szem előtt tartva nagyon fontos, hogy ezekről a területekről – mint beavatkozó – inkább visszahúzódjon, ne maga akarjon minden feladatot közvetlenül megoldani vagy megoldatni. Ugyanakkor azzal a passzív, elszenvető pozícióval is szakítani kell, mely csak konstatálja a városhoz nem méltó, nem a stratégia irányvonalához igazodó tartalmakat és szolgáltatásokat.

¹ *Budapest környéke turisztikai térség (Greater Budapest)* része lett a Dunakanyar településeivel együtt Szentendre, egy sor vele turisztikai szempontból össze nem tartozó, vagy össze nem mérhető településsel. (Forrás: <https://njt.hu/jogszabaly/2020-429-20-22>)

² Forrás: *Szentendre turisztikai koncepció terve – 2021* (Forrás: https://szentendre.hu/wp-content/uploads/2021/05/SZENTENDRE-TURISZTIKAI-KONCEPCIO_melleklettel-210428.pdf)

Részvételiség, hálózatos önkormányzat, új vállalkozói kapcsolatok

Szentendre rövid távú és távlati lehetőségeit alapvetően meghatározza, hogy az állami normatíva egyre kevésbé elegendő az alapfeladatok ellátására. A város megfelelő színvonalon való működtetéséhez a saját bevételek folyamatos növelésére van szükség.

Ezen felül az utóbbi években – nem függetlenül attól, hogy a kormány nem tudott és szemmel láthatóan nem is kíván megállapodni az uniós intézményekkel, vezetőkkel – elakadtak az Európai Unióból érkező ezer milliárdos nagyságrendű fejlesztési források, a kormány pedig pótlásukra nem szándékozik, de nem is képes hasonló nagyságrendű pénzeszközök biztosítására. Különböző pályázati alapok persze még vannak, melyeket igénybe is kívánunk venni, de e mellett folyamatosan vizsgáljuk a külső, elsősorban fejlesztési célú források bevonásának lehetőségeit is.

A hazai és európai fejlesztési források jelentős részének kedvelt felhasználási módja, hogy a megvalósítás helyi együttműködésekben (konzorciumban), és nem elszigetelt projektekben, hanem térségben (funkcionális várostérségben) és **ökoszisztémában** bonyolódik.

Az elmúlt évtizedek meghatározó globális tendenciája, hogy a folyamatosan növekvő városi népesség költségvetési egyensúlyhiányt okozva túlterheli a városok infrastruktúráját, a közszolgáltatások kapacitásait.

Dacára annak, hogy Magyarországon éppen fordított a trend, tehát elnéptelenednek a városaink, Szentendre mégis a globális trendbe illeszkedik. Ennek oka, hogy közel van Budapesthez, és a Budapestet elhagyó lakosság az agglomerációban keresi azt az életminőséget, amit a Főváros nem tud megadni neki.

A hierarchikus, bürokratikus vagy technokrata (ön)kormányzási módszerek nem adnak kellő választ a mai kor kihívásaira és fejlődési dinamikájára. A hatékonyság és rugalmasság mércéjén mérve a közszférában is igazolttá vált a **hálózatos (ön)kormányzás** módszerének létjogosultsága.

Azon városok és települések sikeresek, amelyek a lehető legkisebb földrajzi (ún. szomszédságok) és funkcionális vagy építészeti egységekre (negyedek, városrészek) bontva foglalkoznak a kihívásokkal és azok megoldásával.³

Az elmúlt években a városrészi költségvetéssel az önkormányzati fejlesztés területén létrehoztunk és kipróbáltunk egy módszert, amely bevált. A szentendreiek megismerték, használják, az önkormányzat és hivatala felépítette a megvalósításhoz vezető folyamatokat, a képviselő-testület pedig növekvő összegű forrást biztosít a program megvalósítására.

A tapasztalatok alapján tovább kívánunk és tudunk lépni. Az előző fejezetek a zöld-kék infrastruktúra, a kultúra, az okos város területén is hitet tettek a polgárok bevonásával történő városirányítás mellett. Hasonló típusú szerveződésre van szükség a gazdaságban, a helyi vállalkozások bevonásában.

A helyi gazdaságfejlesztés az önkormányzat részéről átgondolt településszerkezeti terv megalkotásával, a gazdasági tevékenységre alkalmas infrastruktúrával és közlekedési kapcsolattal ellátott területek kialakításával, valamint a város fejlesztésére hatással bíró vállalati és **vállalkozói közösség megszervezésével** valósítható meg. Célszerű és kézenfekvő is, hogy az önkormányzat kezdeményezze és koordinálja az ehhez szükséges fejlesztési kompetenciákat és kapacitásokat települési szinten és regionálisan is.

³ A város okos. És a városvezető? (Forrás: https://nepszava.hu/3057749_a-varos-okos-es-a-varosvezeto)

A helyi vállalatokat, vállalkozásokat a felismert közös érdek alapján a településfejlesztés természetes közreműködőinek és partnereinek tekinti, legyen szó helyi szálláshely fejlesztésekről, bérlakásprogramról, Szentendre kulturális és művészeti brand-jének, a belváros karakterének, turisztikai vonzerejének erősítéséről vagy más közös igényről.

Az együttműködés során az önkormányzat a résztvevő gazdasági szereplőkkel **közösen határozza** meg a működés irányát és tartalmát. Az egyes szereplők minden esetben eldönthetik, hogy mely projektben és milyen módon (önkéntességgel, alapanyaggal, anyagi támogatással stb.) vesznek részt.

Nemcsak a helyi közösséggel, hanem a **térségi önkormányzatokkal is együtt kívánunk működni** számos terület fejlesztésében, kiemelten a közlekedés szervezésében, a Duna biztosította közlekedési lehetőségek jobb kihasználása, a kerékpáros infrastruktúra és egyéb mikromobilitási lehetőségek kiaknázása érdekében.

Ugyanakkor az olyan nagyprojektek megvalósításához, mint kötött pályás közlekedés fejlesztése (ahol mi az egyes városrészeket szeretnénk összekötni), vagy az intermodális csomópontok fejlesztése; a HÉV és a Volánbusz állomásait parkolókkal és zöldterületekkel gazdagítva, funkcionális egységként kezelve már megkerülhetetlen a kormány fokozott szerepvállalása.

Szentendre Önkormányzata **hangsúlyos feladatként kezeli** a természet-alapú megoldások bekapcsolását a városfejlesztésbe; vízmegtartást, közművek korszerűsítését. A zöld civil közösségek bevonásával bővíteni szeretnénk a zöldítési programokat, és szeretnénk beemelni a közös gondolkodásba és megvalósításba a napelemparkot és energiaközösségek ügyét is.

A fenntarthatósági, „zöld”, projektek megvalósítása, a közösségi finanszírozás és egyéb okos-IT vagy adatmenedzsment infrastruktúra megteremtése és fejlesztése érdekében is helyi közösségi és részvételiségi **platformnak a létrehozását** és működtetését tervezi, amit a következő ciklus feladatának tekint.

Az ezirányú fejlesztéseket és modernizációs lépéseket minden esetben **össze kívánjuk hangolni** a Szentendrén már **megvalósult programokkal** és kezdeményezésekkel, mint pl. az 1+1 fejlesztési projekttel, az alulhasznosított területek közös fejlesztésének és a város szövetébe kapcsolásának lehetőségével, vagy a kötöttpályás közlekedés fejlesztésével is.

Mindezekhez elsősorban a Szentendrén adott, az itt lakók és vállalkozást működtetők tudását és fejlesztési szándékát kell összekapcsolnunk, integrálnunk az említett helyi szentendrei ökoszisztéma fejlesztési platform létrehozásával. A normatív szolgáltatások és az egyedi (projekt szintű) fejlesztések, illetve az ezt kiszolgáló szabályozások és folyamatok korszerű megvalósítását jelentős mértékben elő lehet segíteni a mesterséges intelligencia alapú eszközökkel. Ez a törekvés, amely már a magyar közigazgatásban is fősodornak számít, **átvezet az „okos város”** megoldások körébe.